

Hvad er et gruppessøgsmål?

Foreningen Garantloekken har modtaget mange henvendelser omkring, hvad et gruppessøgsmål egentlig er, og hvordan det forløber. Nedenstående er information hentet fra www.domstol.dk, som forhåbentlig kan give et bedre indblik i processen.

Gruppessøgsmål

Gruppessøgsmål er en særlig type civil sag, hvor flere personer, med ensartede krav, kan vælge sammen at føre en sag.

Sagsøgeren skal i stævningen beskrive gruppen. Retten påser på baggrund oplysningerne i stævningen, at betingelserne for at anlægge sagen som gruppessøgsmål er opfyldt, og fastlægger rammen for gruppessøgsmålet. De personer, der er omfattet af gruppebeskrivelsen, kan inden en fastsat frist tilmelde sig søgsmålet. En dom i sagen vil have bindende virkning for alle de gruppemedlemmer, der har tilmeldt sig. I særlige tilfælde vil gruppessøgsmålet omfatte alle personer, der falder ind under gruppebeskrivelsen og som ikke har frameldt sig søgsmålet (frameldingsmodellen).

Retten udpeger en grupperepræsentant, der varetager gruppens interesser under sagen. De enkelte gruppemedlemmer er ikke parter i sagen.

Sagen behandles i øvrigt efter de almindelige regler for civile sager.

Retten skal godkende om en sag skal behandles som et gruppessøgsmål. Betingelserne for at føre en sag som gruppessøgsmål er blandt andet, at:

- der er tale om ensartede krav
- der kan udpeges en grupperepræsentant
- gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes på en hensigtsmæssig måde
- retten skønner, at det er den bedste måde at behandle kravene på

Retten videre behandling af sagen

Når retten har godkendt gruppessøgsmålet og fastlagt rammen for sagen, vil gruppemedlemmerne blive underrettet om sagen på den måde retten har bestemt. Det kan f.eks. ske ved offentlig annoncering. Retten fastsætter samtidig en frist for tilmelding (eller framelding).

Hvordan forløber et gruppesøgsmål?

Som i andre civile sager starter et gruppesøgsmål med indlevering af stævning.

Stævningen skal ud over de sædvanlige krav til en stævning (se under civile sager) indeholde en anmodning om, at sagen behandles efter reglerne om gruppesøgsmål, en beskrivelse af gruppen og et forslag til grupperepræsentant.

Hvis betingelserne for gruppesøgsmål er opfyldt, godkender retten, at sagen kan behandles efter reglerne om gruppesøgsmål ved at udpege en grupperepræsentant. Sagsøgte vil i nogle tilfælde blive bedt om bemærkninger, inden afgørelsen træffes og vil altid få meddelelse, når retten har truffet afgørelsen.

Når grupperepræsentanten er udpeget, beslutter retten, hvordan gruppemedlemmerne skal underrettes om sagen og fastsætter en frist for, at de kan tilmelde/framelde sig søgsmålet. Retten kan bestemme, at grupperepræsentanten skal foretage underretningen. Det kan ske ved brev til alle gruppemedlemmerne, ved annoncering eller på anden hensigtsmæssig måde.

Retten fastlægger også rammerne for sagen dvs. bestemmer, hvilke krav der er omfattet af sagen.

Når gruppemedlemmerne er fundet og evt. sikkerhed er stillet, bliver der fastsat frist for sagsøgte til at indlevere et svarskrift. Sagen fortsætter herefter som en almindelig civil sag.

Underretning

Når et gruppesøgsmål er godkendt, skal alle de personer, der kan blive omfattet af gruppesøgsmålet, underrettes herom, så de kan tilmelde sig eller framelde sig søgsmålet.

Underretningen skal foretages på den måde, der er mest hensigtsmæssig. Det vil afhænge meget af den konkrete sag. I nogen sager kan man skrive et brev til alle medlemmerne, mens man i andre sager vil indrykke annoncer i aviser og dagblade. I nogen sager kan man eventuelt lave tv-indslag.

Af underretningen skal det tydeligt fremgå:

- hvad sagen vedrører
- hvem parterne er
- hvordan man kan tilmelde sig/framelde sig
- fristen for tilmelding/framelding
- hvad retsvirkningerne af at tilmelde/framelde sig er
- om der kræves sikkerhedsstillelse for tilmeldingen
- om søgsmålet opfylder betingelserne for fri proces

Gruppemedlemmerne bliver som udgangspunkt ikke underrettet om sagen, mens den verserer, men retten kan bestemme, at gruppemedlemmerne skal have underretning om særlige forhold, f.eks. hvis grupperepræsentanten indgår forlig i sagen. Gruppemedlemmerne skal også have underretning om sagens afslutning. Retten kan bestemme, at det sker ved offentlig annoncering

Fri proces i gruppesøgsmål

I gruppesøgsmål kan grupperepræsentanten og sagsøgte søge om fri proces, som i almindelige civile sager.

Gruppemedlemmerne kan ikke hver især søge om fri proces. I stedet kan grupperepræsentanten søge om fri proces for hele gruppesøgsmålet.

Hvis der er fri proces i gruppesøgsmålet, kan det enkelte gruppemedlem blive fritaget for at stille sikkerhed, hvis gruppemedlemmet opfylder de økonomiske betingelse for fri proces.

Sagens parter - Grupperepræsentanten

De samme personer, som kan være parter i en almindelig civil sag, kan være parter i et gruppesøgsmål. Gruppesøgsmål kan kun anvendes, hvor gruppen optræder på sagsøgersiden. Man kan derimod ikke anlægge sag mod en gruppe efter reglerne om gruppesøgsmål.

De samme personer, som kan være parter i en almindelig civil sag, kan være parter i et gruppesøgsmål. Gruppesøgsmål kan kun anvendes, hvor gruppen optræder på sagsøgersiden. Man kan derimod ikke anlægge sag mod en gruppe efter reglerne om gruppesøgsmål.

Retten udpeger en grupperepræsentant, der varetager gruppens interesser under sagen. Det enkelte gruppemedlem er ikke part i sagen.

Den, der har anlagt sagen, skal foreslå en grupperepræsentant (ofte sig selv), men retten behøver ikke følge sagsøgerens forslag.

Grupperepræsentanten skal være enten et medlem af gruppen, en forening, privat institution eller sammenslutning eller Forbrugerombudsmanden. I gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen skal Forbrugerombudsmanden være grupperepræsentant.

Grupperepræsentanten har alle partsbeføjelser under sagen. Det betyder blandt andet, at grupperepræsentanten bestemmer, hvilke argumenter og beviser der skal føres på gruppens vegne og hvem, der skal afgive forklaring. De enkelte gruppemedlemmer, herunder sagsøgeren, har ikke nogen indflydelse på det.

Grupperepræsentanten kan også indgå forlig på gruppens vegne, men et forlig skal godkendes af retten for at være gyldigt. Retten kan bestemme, at gruppemedlemmerne skal underrettes om væsentlige spørgsmål som f.eks. et forlig.

Til- og framelding

Gruppesøgsmål kan anlægges efter to forskellige modeller.

Tilmeldingsmodellen er den mest almindelige.

Sagen omfatter alle de gruppemedlemmer, der inden en fastsat frist har tilmeldt sig gruppesøgsmålet. Hvis man tilmelder sig betyder det, at dommen i sagen har bindende virkning for ens krav, og at man ikke kan anlægge en individuel sag om samme krav mens gruppesøgsmålet verserer.

I tilmeldingssøgsmål kan retten bestemme, at gruppemedlemmerne skal stille sikkerhed for sagsomkostningerne.

Frameldingsmodellen bruges kun undtagelsesvis.

I sager, hvor kravene er meget små, kan retten bestemme, at sagen omfatter alle de gruppemedlemmer, der ikke har frameldt sig søgsmålet. Selvom man ikke har hørt om sagen, kan man derfor blive omfattet af den. Virkningen er, at en dom i sagen har bindende virkning for ens krav, og at man ikke kan anlægge individuel sag om samme krav. Man kan ikke komme til at hæfte for mere end ens krav. Retten kan ikke kræve sikkerhed for omkostningerne fra gruppemedlemmerne.